

Πρόλογος νέας έκδοσης

Ο Ήρωας μέσα σου

Ο ήρωας είναι εκεί που είσαι. Περιμένει υπομονετικά να τον καλέσεις σε ύπαρξη. Για να σε οδηγήσει στην αληθινή δύναμη και στο μεγαλείο σου. Ακόμα κι αν πιστεύεις ότι δεν έχεις τη στόφα του ήρωα, ένα είναι σίγουρο: αργά ή γρήγορα θα συμβεί. Στην πραγματικότητα ο ήρωας δεν είναι ένα συγκεκριμένο πρόσωπο που το όνομά του έχει αφήσει χρυσό ίχνος στις μνήμες των ανθρώπων αλλά μια ψυχολογική κατάσταση. Είναι η δύναμη της ψυχής που μας λέει «Σήκω! Ξύπνα! Προχώρα κι ας φοβάσαι. Τόλμα!»

Είναι η ηρωική ορμή μέσα μας που μας κολεί να αναγνωρίσουμε ότι είμαστε πολύ περισσότερα από τους ρόλους και τις ταυτίσεις μας, από τα υλικά μας αποκτήματα και τα νοητικά μας επιτεύγματα. Μας ζητά να βγούμε από την ασφαλή περίμετρο της συνήθους πραγματικότητάς μας και να ξανοιχτούμε σε κάτι μεγαλύτερο. Να τολμήσουμε. Άλλα τι; Το αίτημα είναι πάντα το ίδιο: να σπρώξουμε τα όριά μας πιο πέρα. Μερικοί επεκτείνουν τα όρια του εαυτού τους και περιλαμβάνουν και κάποιον άλλο –ακόμα και άγνωστο– ρισκάροντας τη ζωή τους γι' αυτόν. Άλλοι ανοίγουν δρόμους στη διανόηση, την τέχνη, την επιστήμη και τα συστήματα σκέψης τολμώντας να αμφισβητήσουν τους περιορισμούς των κοινώς αποδεκτών. Ο εσωτερικός τους ήρωας τους σπρώχνει να κάνουν άλματα στο ανεξερεύνητο παρά τις αντιρρήσεις, την αμφισβήτηση ή τη χλεύη των πολλών, και έτοι φωτίζουν το σκοτάδι και επεκτείνουν τα συλλογικά όρια. Η τροχιά της πορείας τους

αφήνει ένα φωτεινό ίχνος πίσω τους που τελικά γίνεται δρόμος για τους υπόλοιπους.

Η μυωπία των ηρώων

Όμως υπάρχει μια αθέατη πλευρά του ηρωισμού επειδή τείνουμε να αναγνωρίζουμε ως ηρωικές τις πράξεις που εκδηλώνονται εξωτερικά. Άλλα υπάρχουν πολύ περισσότερες που είναι αφανείς επειδή γίνονται μέσα μας. Συχνά τις γνωρίζουμε μόνο εμείς. Είναι όλες οι φορές που επεκτείναμε τα όρια της αντοχής, της υπομονής και της κατανόησής μας για να χωρέσουν ένα πρόσωπο ή μια συμπεριφορά για τα οποία είχαμε μηδενική ανοχή πιο πριν. Είναι όλες οι φορές που παραχωρήσαμε γενναιόδωρα και σιωπηλά κάτι προς χάριν του άλλου. Όχι γιατί αυτό απαιτούσε το καθήκον, το συμφέρον μας ή ο ρόλος του «ηρωικού θύματος» αλλά από μια βαθιά αίσθηση πληρότητας και ενότητας. Ένα ανάβλυσμα αφθονίας. Αυτό που συμβαίνει σ' αυτές τις εσωτερικές στιγμές ηρωισμού είναι η ρήξη των ορίων του εγώ και η αναγνώριση της ενότητας με κάποιον άλλον. Αν μπορείτε να ανακαλέσετε έστω και μια τέτοια στιγμή στη μνήμη σας, έχετε απτή την επιβεβαίωση ότι η ηρωική λειτουργία –της υπέρβασης των προσωπικών περιορισμών του εγώ– ζει αληθινά μέσα σας.

Τα πρόσωπα με ονοματεπώνυμο που έχουν αποθησαυριστεί ως ήρωες στην παγκόσμια ιστορία της ανθρωπότητας είναι μόνο εκπρόσωποι. Αποτελούν εκφάνσεις του ηρωικού δυναμικού του καθένα μας. Ό,τι φαίνεται να μας διαφοροποιεί από αυτούς δεν είναι η έλλειψη αντίστοιχου σθένους ή τόλμης εκ μέρους μας αλλά η ανάγκη για διόρθωση της, εν προκειμένω, μυωπικής όρασής μας. Όλοι το έχουμε κάνει: έχουμε υπερβεί τον εαυτό μας, τους περιορισμούς μας, τις προκαταλήψεις και τις σωματικές αντοχές μας κάποιες στιγμές. Η ηρωική ορμή μέσα μας έχει εκφραστεί ακριβώς με τον ίδιο τρόπο όπως και στον ιστορικό ή μυθικό ήρωα. Μόνο στην κλίμακα υπάρχει διαφορά. Ο φυχολογικός μηχανισμός είναι πάντα ο ίδιος.

Ο μεγαλύτερος ήρωας του κόσμου

Η ανθρωπότητα έχει ένα λανθασμένο αξιολογικό κριτήριο με το οποίο ταξινομεί τα μεγέθη των ηρώων και των ηρωικών πράξεων. Κρίνει με βάση

τους αριθμούς και τα συμφέροντά της γι' αυτό και δεν κρίνει σωστά. Αν κάποιος ορμήσει στη φωτιά για να σώσει εκατό άλλους θα χαρακτηριστεί αληθινός ήρωας. Αν κάνει το ίδιο για να σώσει έναν σκύλο δεν θα συμβεί το ίδιο. Θα συγκινήσει τις ευαίσθητες καρδιές αλλά δεν θα χαρακτηριστεί και μέγας ήρωας. Μάλλον λίγο αφελής ή και ανόητος. Όμως και στις δύο περιπτώσεις λειτούργησε ο ίδιος φυχολογικός μηχανισμός τόλμης, θάρρους, αυτοθυσίας και υπέρβασης των προσωπικών περιορισμών. Τελικά, αν θα χρειαζόταν ένα αξιόπιστο αξιολογικό κριτήριο για το μέγεθος ενός ηρωισμού, αυτό δεν είναι ποσοτικό αλλά μάλλον... χωροταξικό. Οι πιο ηρωικές πράξεις είναι αυτές που γίνονται στα βάθη του φυχισμού μας. Ο μεγαλύτερος ήρωας του κόσμου είναι εκείνος που γνώρισε και εξέφρασε τον αληθινό Εαυτό του. Κάθε ηρωική πράξη άλλωστε είναι αποτέλεσμα φυχικής διεργασίας, όμως συχνά είναι πιο εύκολο να ρισκάρει κανείς τη ζωή του για έναν άλλον παρά να στραφεί να κοιτάξει μέσα του και να ρισκάρει να εγκαταλείψει, εν ζωή, τη ζωή που ζει, για μια άλλη που του υπαγορεύει ο ήρωας μέσα του.

Η αποκατάσταση μιας αδικίας προς τον Ήρακλή

Το να γνωρίσουμε τον εαυτό μας και να υπερβούμε τους αυτοπεριορισμούς μας όχι για μια μόνο ηρωική στιγμή αλλά μόνιμα είναι κολοσσιαίο έργο. Ο Ήρακλής αυτό πέτυχε. Έμεινε όμως επιφανειακά στη συνείδηση της ανθρωπότητας ως ένας ρωμαλέος ἄνδρας, όλο μυς και αδρεναλίνη ο οποίος σκότωνε θηρία και εξάλειψε μάστιγες μόνο με τη σωματική του ρώμη. Όμως τον έχουμε αδικήσει. Δεν έχουμε αναγνωρίσει ότι επέδειξε επίσης και έναν εξαίρετο νου. Αν μελετήσουμε προσεκτικά τους άθλους του θα διαπιστώσουμε πως έγιναν κατορθωτοί εξαιτίας της διαιυγούς σκέψης και του φυχικού του σθένους. Για να αναμετρηθεί με τον λέοντα της Νεμέας κατέστρωσε στρατηγική αποκλείοντας τη μία από τις δύο εξόδους της φωλιάς του μην αφήνοντάς του διαφυγή. Το ίδιο και με τις Στυμφαλίδες όρνιθες που επινόησε ένα άλλο στρατήγημα για να τις εξολοθρέψει. Πρέπει πρώτα να τις ξετρυπώσει από τη φωλιά τους γι' αυτό και χτυπά με δύναμη τα σιδερένια κρόταλα του Ήρακλίστου έτσι που ξεσηκώθηκαν σε τρομαγμένα σμήνη από τις καλαμιές της Στυμφαλίας. Κι ύστερα, όταν πρέπει να καθαρίσει την κόπρο του Αυγεία με τα χέρια του, τα χρησιμοποιεί σοφά

για να εκτρέψει τη ροή δύο ποταμών ώστε να γίνουν αυτοί το καθαρτήριο μέσον. Και κατόπιν, όταν πρέπει να τα βάλει με τον στρατό των γενναίων Αμαζόνων και του Διομήδη ή τον δράκο που φυλάει τα Μήλα των Εσπερίδων, δεν στηρίζεται μόνο στη σωματική του ρώμη, αλλά και στην υποστήριξη εκείνων που επιστρατεύει για να τον βοηθήσουν σ' αυτούς τους άθλους. Κι όταν ο Άτλαντας του έχει φορτώσει με τέχνασμα τον ουράνιο θόλο, ο Ήρακλής καταφέρνει και ξεφεύγει με ένα ακόμα εξυπνότερο τέχνασμα και ξαναδίνει το βάρος του ουρανού πίσω στον Άτλαντα. Δίχως διαιυγή νόηση δεν επιτελούνται αληθινά ηρωικά έργα.

Τα 5 στάδια της ηρωικής πράξης

Αν το «γνώρισε τον εαυτό σου» ήταν η σημαντικότερη παραίνεση του Δελφικού Απόλλωνα προς τους προσερχόμενους στο ιερό του, τότε αυτή ήταν ταυτόχρονα και προτροπή για ηρωική πορεία. Και μόνο ως έργο ήρωα μπορεί να χαρακτηριστεί η αναζήτηση του αληθινού Εαυτού μας και η εκδήλωσή του. Αυτή η εσωτερική διεργασία έχει συγκεκριμένα στάδια όπως μας αποκαλύπτει η πορεία του Ήρακλή. Μας διδάσκει λοιπόν πως όποιος θέλει να γίνει Αυτός που πραγματικά δημιουργήθηκε για να Είναι, πρέπει να περάσει από τα ακόλουθα 5 στάδια.

1^ο στάδιο - Αναγνώρισε, παραδέξου

Όταν ο Ήρακλής αφήνει μόνο μία διέξοδο στον λέοντα της Νεμέας ξέρει πως θα τον αντιμετωπίσει κατά πρόσωπο. Αντιστοιχεί στην απόφαση του αφυπνιζόμενου ανθρώπου να δει κατάματα την κατάστασή του, τις σχέσεις του, τη ζωή και τις επιλογές του χωρίς υπεκφυγές και χωρίς ψυχολογικούς μηχανισμούς άμυνας όπως η απώθηση (δεν θέλω να ξέρω τίποτα γι' αυτό), η άρνηση (δεν με αφορά) και η προβολή (εσύ φταις). Αντίστοιχα, η σκόπιμη πρόκληση εκκωφαντικού ήχου από τον Ήρακλή που χτυπά τα κρόταλα για να ξετρυπώσει τις Στυμφαλίδες όρνιθες από τις φωλιές τους αντιστοιχεί στη θαρραλέα απόφασή μας να φέρουμε στο φως της συνείδησής μας τα δύσκολα θέματα που προστατεύουμε μέσα στις λόγμες του υποσυνειδήτου μας. Κι αφού αυτό επιτευχθεί, τότε χρειάζεται να κυριαρχήσουμε πάνω τους όπως κάνει ο Ήρακλής, όταν καταφέρνει να συλλάβει τον λευκό ταύρο της Κρήτης

αρπάζοντάς του από τα κέρατα. Είναι μια ακόμα αντιστοιχία της απόφασής μας να έρθουμε σε επαφή με τα πιο απειλητικά στοιχεία του ψυχισμού μας και να τα ελέγξουμε.

2^ο στάδιο - Επαγρύπνηση - τέλεια συγκεντρωμένη σκέψη

Μετά την αναγνώριση και την παραδοχή των προβληματικών σημείων στη σκέψη μας (και των συνεπειών τους στη ζωή μας), αυτό που χρειάζεται είναι η συνεχής επαγρύπνηση. Απαιτείται τέλεια συγκεντρωμένη σκέψη και προσοχή στον στόχο της απελευθέρωσής μας από τους περιορισμούς του εγώ. Αυτό κάνει ο Ήρακλής όταν κατακαίει τους λαιμούς των αναδιπλασιαζόμενων κεφαλών της Λερναίας Ύδρας, όταν εκτρέπει δύο ποταμούς για να αποκαθάρουν την κόπρο των στάβλων του Αυγεία και όταν αποφασίζει ότι δεν θα σταματήσει νύχτα ή μέρα να κυνηγάει τον Ερυμάνθιο κάπρο ή την ελαφίνα της Αρτέμιδος μέχρι να τα πιάσει. Έναν ολόκληρο χρόνο έτρεχε ακούραστα ξοπίσω τους χωρίς να εγκαταλείψει τον στόχο του. Η δύναμη της συγκεντρωμένης σκέψης και προσοχής ισοδυναμεί με την ακλόνητη πίστη. Και η πίστη δεν είναι άλλο παρά σφοδρή επιθυμία. Για τον ηρωικό δρόμο του εσωτερικού αναζητητή η προσήλωση είναι στην αναγνώριση των περιοριστικών προτύπων σκέψης και στην ασίγαστη επιθυμία για την εξάλειψη των εμποδίων.

3^ο στάδιο - Ζήτα βοήθεια

Η αναγνώριση του τιμήματος που απαιτούν οι περιορισμοί τού εγώ και η απόφασή μας να απελευθερωθούμε από αυτούς θα μας οδηγήσει στη συνειδητοποίηση ότι βαδίζαμε δίχως χάρτη πορείας σε επιλογές που αποδείχθηκαν λανθασμένες και μας οδήγησαν στον περιορισμό και στον πόνο. Τώρα χρειαζόμαστε οδηγό για να ξαναβρούμε τον δρόμο μας. Χρειάζεται να ζητήσουμε τη βοήθεια και τη συμπαράσταση του Εσωτερικού Οδηγού προκειμένου να ξαναβρούμε τον αληθινό εαυτό μας. Ο Ήρακλής ζητά βοήθεια από ομάδες γενναίων ανδρών προκειμένου να αντιμετωπίσει τις Αμαζόνες ή τα ανθρωποφάγα άλογα και τον στρατό του Διομήδη. Η διαυγής σκέψη μέσα του δεν τον άφησε να πέσει στην αλαζονική φευδαίσθηση ότι μπορούσε να τα καταφέρει μόνος του, χωρίς βοήθεια. Δεν δίστασε να τη ζητήσει και αφού τη ζήτησε, την έλαβε.

4^ο στάδιο - Συγχώρεσε

Καθώς λαμβάνουμε τη βοήθεια που ζητάμε, τα εμπόδια που το εγώ έσπερνε στον νου μας εξαλείφονται, η συνείδησή μας διευρύνεται και επιστρέφει η γνώση του μεγαλειώδους αληθινού Εαυτού μας. Τότε αναγνωρίζεται η ουσιαστική ατρασία μας και η συγχώρεση είναι η αυθόρυμη επιλογή μας. Ο Ήρακλής, ταξιδεύοντας με την κούπα του ήλιου ως την απώτατη δύση, προκειμένου να πάρει τα βόδια του Γηρυόνη, κατανοεί την ουσιαστική σημασία της συγχώρεσης και την προσφέρει απλόχερα.

5^ο στάδιο - Πρόσφερε βοήθεια

Όταν έχουν ολοκληρωθεί όλα τα προηγούμενα βήματα, η αίσθηση πληρότητας και αφθονίας που κατακλύζει τη συνείδηση είναι τόσο άφθονη που επιζητεί την επέκτασή της. Η προσφορά βοήθειας στους άλλους δεν μας είναι πια αδιάφορη, ή έστω μια παραχώρηση από το υστέρημά μας, αλλά ένα μοίρασμα από το περίσσευμα της αφθονίας μας που οδηγεί σε ακόμη μεγαλύτερη αύξηση της πληρότητας. Ο Ήρακλής, ατρόμητος, κατεβαίνει ως και στον Άδη κι εκεί απελευθερώνει τον Θησέα, ανεβαίνει στον Καύκασο, απελευθερώνει τον Προμηθέα και ταξιδεύει ως την άκρη του κόσμου, για να βρει και να προσφέρει τα μήλα των Εσπερίδων στους θεούς. Στο τέλος προσφέρει ολόκληρο τον εαυτό του σαν ολοκαύτωμα, αλλά αναγεννιέται από την πυρά του καθώς αρπάζεται και μεταφέρεται στους ουρανούς. Έτσι όπως γίνεται πάντα όταν ο άνθρωπος έχει ανοίξει την καρδιά του. Όταν έχει αποταυτιστεί από το εγώ και το σώμα και έχει δει την τέλεια ενότητά του με όλα. Το τελευταίο βήμα το κάνει πάντα η Αγάπη.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Πρόλογος – Φιλοσοφική Πυξίδα 17

Πρώτο Κεφάλαιο – Οι Βασικές Φιλοσοφικές Θέσεις 19

Γένεση 19

Πτώση 19

Η Πλάνη 21

Η Λήθη 22

Το Κουτί της Πανδώρας 24

Η Αρχέγονη Ενοχή 25

Η Φώτιση 26

Η Αγάπη 27

Η Επιστροφή 28

Ο Ηρακλής 29

Δεύτερο Κεφάλαιο – Η Προετοιμασία 31

Ο Ήρωας Μέσα σου 31

Εκείνος που Προσφέρει τον Εαυτό του 32

Σύλληφη – Γέννηση του Ηρακλή

Ο Μύθος 33

Η Μυστική Μάνα 35

Ο Σωτήρας που Έρχεται μέσα στο Βαθύτερο Σκοτάδι 36

Η Κάθοδος του Θεού στο Ανθρώπινο 38

Η Λησμονιά του Αληθινού Εαυτού 39

Όταν Σκάνε οι Νάρκες Αφύπνισης 40

Η Ηθική του Κεραυνού 41

Ποιος Είναι ο Αληθινός σου Εαυτός, Λοιπόν; 42

Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας 43

Νηπιακή Ηλικία του Ηρακλή – Τα Φίδια στην Κούνια

Ο Μύθος 44

Ο Θεϊκός Θηλασμός 44

Υιός Ανθρώπου – Υιός Θεού 46

Οι Δύο Άξονες του Πεπρωμένου 46

«Έτσι το Βρήκαμε, Έτσι το Κάνουμε!» 47

Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας 49

Παιδικά και Εφηβικά Χρόνια – Η Εκπαίδευση του Ήρακλή,	
Ο Φόνος του Δασκάλου του	
Ο Μύθος	50
Η Ανεξέλεγκτη Δύναμη	50
Η Παγίδα της Προσωπικής Προσβολής	52
Η Υπέρβαση του Δασκάλου	54
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	55
Νεανική Ηλικία – Η Εκλογή Ανάμεσα στην Αρετή και την Κακία	
Ο Μύθος	58
Η Υπερνίκηση του Πειρασμού	58
Το Λιοντάρι του Κιθαιρώνα και οι Πενήντα Κόρες του Θεσπίου	
Ο Μύθος	60
Η Αληθινή Διαιώνιση του Ήρακλή	60
Τα Τρία Στάδια Αφύπνισης	62
Εμείς ως Σχεδιαστές του Πεπρωμένου μας	64
Η Πτώση στον Κόσμο του Δυϊσμού	66
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	67
Η Εκδίκηση των Μινύων	
Ο Μύθος	68
Δίχως Μύτες και Αυτιά	68
Η Άρνηση Συγχώρεσης	70
Οι Νόμοι της Εκδίκησης	71
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	72
Ο Ήρακλής Σκοτώνει τη Γυναίκα και τα Παιδιά του	
Ο Μύθος	73
Α' Ερμηνευτική Προσέγγιση: Η Ανώριμη Δύναμη	74
Β' Ερμηνευτική Προσέγγιση: Οι Περιορισμοί των Ιδιαίτερων Σχέσεων	75
Θα σε Ακολουθήσω 'Όπου κι αν Πας	77
Γ' Ερμηνευτική Προσέγγιση: Οι «Οικείες» μας Πεποιθήσεις	78
Ο Σωφρονιστήρ Λίθος	79
Η Αλλαγή του Ονόματος	80
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	81
Τα Θεϊκά 'Οπλα του Ήρακλή	
Ο Μύθος	84
Ο Ζωδιακός	84
Τα Βέλη του Απόλλωνα: Ο Ύψηλός Στόχος	85

Το Ξίφος του Ερμή: Το Μέτρο Κρίσης	86
Ο Χρυσός Θώρακας του Ηφαίστου: Τα Ανώτερα Συναισθήματα	86
Ο Πέπλος της Αθηνάς: Η Φρόνηση	87
Τα Γρήγορα Άλογα του Ποσειδώνα: Το Όχημα – Ιδανικό	87
Το Ερπετό του Εγκεφάλου μας	89
Το Λουλούδι που Νιώθει	90
Τα Γοργοπόδαρα Συναισθήματα	92
Το Ρόπαλο του Ηρακλή	93
Η Λεοντή του Ηρακλή	93
Τα Όπλα – Ιδιότητες	94
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	94
Τρίτο Κεφάλαιο – Οι Δώδεκα Άθλοι	97
1ος Άθλος: Ο Λέων της Νεμέας	
(Ο Θηριώδης Εγωισμός, ο Θυμός και η Αλαζονεία)	97
Ο Μύθος	97
Πνευματική Πτώση	99
Η Ακαμψία της Ισχυρογνωμοσύνης.	100
Η Παγίδα της Αυθεντίας	100
Οι Μάρτυρες της Επιστήμης	102
«Πέτρες στον Ουρανό; Πού Ακούστηκε!»	103
Κι Όμως Πετάει!	104
Το Λάθος του Αϊνστάιν	105
Η Εκδίκηση των Ερασιτεχνών	106
Αχ, Οράτιε, Ακούς;	108
Ανάγκη Κυριαρχίας επί των Ενστίκτων	109
Όταν ο Θυμός και ο Φόβος Βρυχώνται	111
Κοιτώντας Κατάματα τον Φόβο	112
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	113
2ος Άθλος: Η Λερναία Ύδρα	
(Οι Ατέρμονες Ανάγκες και Επιθυμίες)	118
Ο Μύθος	118
Η Αγνή Πηγή	120
Ψάχνε και να Μην Βρίσκεις!	121
Όλα Ξεκίνησαν από μια Τηλεόραση	123
Η Μετουσίωση της Φωτιάς	124

Το Μυστικό του Αθάνατου Κεφαλιού	124
Τα Ενεργειακά Πλοκάμια που μας Ζώνουν	125
Σαν Συμπαντική Φάρσα	126
Ο Πύρινος Εξαγνισμός	127
Έχω και Είμαι τα Πάντα	128
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	129
3ος Άθλος: Η Σύλληφη του Ερυμάνθιου Κάπρου	
(Η Ακράτεια και η Ψευδαίσθηση των Ατομικών Συμφερόντων)	133
Ο Μύθος	133
Το Κόστος της Ακράτειας και της Ασωτίας	135
Τα Μόνα Συμφέροντα Είναι τα Ομαδικά	136
Το Τίμημα της Μοναξιάς και του Φόβου	137
Ενωμένοι για Πάντα	138
Από την Ακράτεια στην Κόπωση του Κορεσμού	140
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	142
4ος Άθλος: Η Κερυνίτης Έλαφος	
(Το Κυνήγι του Άπιαστου)	143
Ο Μύθος	143
Πόσο Αντέχεις να το Κυνηγάς;	144
Το Σάλτο Κομανέτσι	145
Η Σημασία του Αργόστροφου	146
Ο Ορισμός είναι Περιορισμός	147
Η Αλχημική Ελαφίνα	148
Ποια Είναι η Ορθωσία Άρτεμις;	149
Το Σημείο του Σταυρού και οι Σχέσεις μας	150
Η Επανασύνδεση με τον Στόχο	152
Το Βέλος του Ήρακλή και η Αλήθεια	153
Η Αρσενική και η Θηλυκή μας Φύση	154
Ο Ανδρόγυνος Άνθρωπος	155
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	156
5ος Άθλος: Οι Στυμφαλίδες Όρνιθες	
(Κρυφά Παράπονα – Σκληρά Λόγια)	160
Ο Μύθος	160
Τα Κρόταλα και οι Άρπυιες Μέσα μας	161
Τα Βαριά Σιδερένια Φτερά	162
Η Επίθεση προς τον Εαυτό μας	163

Πικρίες και Σκοτεινά Μυστικά	164
Η Απελευθέρωση από τα Παράπονα	165
Η Προστασία του Ηρακλή	167
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	168
6ος Άθλος: Η Κόπρος στο Βασίλειο του Αυγεία	
(Απληστία, Τσιγκουνιά, Κατάχρηση Δημιουργικών Δυνάμεων)	169
Ο Μύθος	169
Ετυμολογική Ανάλυση	170
Συλλογικό Επίπεδο: τα Περιττά είναι τα Περιττώματα	172
Η Μοναξιά της Απληστίας και της Τσιγκουνιάς	173
Η Ροή της Αφθονίας	174
Η Ανάγκη να Είμαστε Ξεχωριστοί	175
Η Κατάχρηση των Θείων Δυνάμεων	176
Η Κόπρος ως Σκιά, ως Ύποκρισία και ως Τοξικότητα στο Σώμα	178
Η Κάθαρση	179
Σήμερα Ξεκινάει το Σύμπαν	180
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	181
7ος Άθλος: Ο Ταύρος της Κρήτης	
(Ο Νόμος της Έλξης, η Κτητικότητα, ο Έρως, η Αγάπη)	187
Ο Μύθος	187
Ο Ταύρος ως Σύμβολο Αρσενικής Σεξουαλικότητας	188
Το Βαθύτερο Αίτημα των Ερώτων μας	189
Η Υπέρβαση του Δυϊσμού	190
Ο Νόμος της Έλξης σε Λειτουργία	191
Η Πεντάλφα	192
Οι Ιδιαίτερες Σχέσεις Αποκαλύπτονται	193
Τα Στάδια της Ιδιαίτερης Σχέσης	197
Η Άγια Σχέση	199
Σημείο Ταύτισης του Νου ή Μήτρα Εμπειρίας	200
Η Δύναμη του Επιλογέα	201
Η Αγάπη που Ζητάμε	202
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	203
8ος Άθλος: Τα Άλογα του Διοικήδη και η Ανάσταση της Άλκηστης	
(Η Αυτοκαταστροφικότητα και η Αυτοθυσία)	206
Ο Μύθος	206
Το Αίτημα του Τετραγώνου	208

Οι Τέσσερις Ίπποι της Αποκάλυψης	209
Η Επίθεση Ενάντια στον Εαυτό μας	210
Η Οπτική Γωνία του Υιού του Θεού	211
Η Σημασία της Επιστροφής της Άλκηστης	212
Το Αίτημα για Υπέρβαση	214
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	216
9ος Άθλος: Η Ζώνη της Ιππολύτης	
(Η Υιοθέτηση της Ξένης Ταυτότητας)	218
Ο Μύθος	218
Η Σημασία της Ζώνης	220
Η Ζώνη ως Διακριτικό Εξουσίας	220
Οι Αμαζόνες ως Σύμβολο	222
Η Διαταραχή της Αρμονίας	223
Η Παραίτηση από την Πλαστή Ταυτότητα	224
Η Επιστροφή στην Αρμονία	225
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	226
10ος Άθλος: Τα Βόδια του Γηρυόνη	
(Η Τριπλή Λύθη)	227
Ο Μύθος	227
Φτάνοντας στο Τέλος της Γης	229
Το Ταξίδι στο Υπερπέρων	230
Ο Τριπλός Διαχωρισμός	231
Η Θεραπεία της Σκιάς	233
Το Κύπελλο της Συγχώρεσης	234
Οι Φύλακες του Τίποτα	234
Η Δύναμη του «Δέχομαι»	236
Μια Προσωπική Εμπειρία	238
Ο Επιλογέας που Έχει τη Δύναμη της Απόφασης	239
Οι Κομματιασμένοι Θεοί που Είμαστε	239
Όλα Αυτά που δεν Γίναμε	241
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	243
11ος Άθλος: Η Κάθοδος στον Άδη – Ο Κέρβερος	
(Κοιτώντας Κατάματα τις Κρυφές Άμυνές μας)	244
Ο Μύθος	244
Ο Κέρβερος ως Μηχανισμός Άμυνας	247
Η Μυητική Προετοιμασία	249

Οι Σκιώδεις Μορφές του Παρελθόντος	250
Είμαστε Στοιχειωμένοι!	252
Ο Κέρβερος ως Προσωπείο	254
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	255
12ος Άθλος: Τα Μήλα των Εσπερίδων	
(Η Ανακάλυψη του Μυστικού Κήπου)	256
Ο Μύθος	256
Οι Μεταθανάτιοι Χώροι	259
Αναμέτρηση με την Έκπτωση Αξιών	260
Ο Μισητός Ξένος	261
Η Ταύτιση με το Θείο Θέλημα	262
Τα Τρία Χρυσά Μήλα	263
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	265
 Τέταρτο Κεφάλαιο – Η Αποθέωση	
Ο Θάνατος και η Ανάληψη του Ήρακλή	267
Ο Μύθος	267
Πορεία στο Γηπερπέραν	269
Η Αποθέωση	270
Η Επιστροφή στην Πατρίδα	272
Ασκήσεις Προσωπικής Επεξεργασίας	274
 Επίλογος – Θυμήσου!	275
 Βιβλιογραφία	276

Ευχαριστίες

Χρωστάω ευχαριστίες και θα ήθελα να τις προσφέρω:

Στον Μάνο Νομικό
για την προσεκτική και πρόθυμη επιμέλεια του βιβλίου.

Στη Χριστίνα Νομικού
για τη σοφή και πολύτιμη συνοδοιπορία της στην ομάδα του Ηρακλή.

Σε όλους εσάς με τους οποίους εργαστήκαμε τα τελευταία χρόνια
στη βιωματική ομάδα των Άθλων του Ηρακλή.
Για την πηγή έμπνευσης και σας είμαι ευγνώμων.
Χωρίς εσάς το βιβλίο αυτό δεν θα ερχόταν σε ύπαρξη.

Για σας, τη μεγάλη οικογένεια των Θαυμάτων

Ενημερωτικό Σημείωμα

Οσα παρατίθενται στις σελίδες του Πρώτου Κεφαλαίου αποτελούν τις βασικές φιλοσοφικές θέσεις οι οποίες με καθοδήγησαν στην ανάλυση του μύθου του Ήρακλή. Πρόκειται για σύνθεση ιδεών στηριγμένων στην Πλατωνική και Νεοπλατωνική σκέψη, στο εσωτερικό, μυστικιστικό κομμάτι των μεγάλων θρησκειών και στα «Μαθήματα Θαυμάτων» – το βιβλίο που γράφτηκε ως πνευματική υπαγόρευση και το οποίο κλείνει μέσα του τις μεγάλες μεταφυσικές και υπαρξιακές αλήθειες, οι οποίες, κατά τη γνώμη μου, θα γίνουν ευρέως αποδεκτές και κατανοητές σε ένα κάπως μακρινό μέλλον. Έχω συμπυκνώσει αυτές τις ιδέες στην αρχή του βιβλίου προκειμένου να προσφέρω μια συνολική εικόνα του τρόπου με τον οποίο προσέγγισα τον βίο και τα έργα του Ήρακλή.

Ο Ήρακλής είναι το κατ' εξοχήν αρχέτυπο του ήρωα: ένα ρωμαλέο σύμβολο, μια ισχυρή πηγή έμπνευσης από αυτές για τις οποίες πεινά και διφά η εποχή μας, από αυτές που λαχταρά και η δική μας ψυχή για να την κινητοποιήσουν και να την καλέσουν να κάνει τους δικούς της άθλους, που στην ουσία είναι ένας και μοναδικός: να θυμηθούμε Ποιοι Είμαστε αληθινά.

Και να το εκδηλώσουμε.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Φιλοσοφική Πυξίδα

Εν Αρχή

Εν αρχή ην η Ενότητα της Αγάπης.

Και τα πάντα ήσαν εν Αυτή και τίποτα δεν ήτο έξω από Αυτήν.

*Και χωρίς την Ενότητα της Αγάπης τίποτα δεν έγινε
από όσα όντως έχουν γίνει.*

Και ούτε μπορεί να γίνει.

Αυτές οι φράσεις περικλείουν την αληθινή ιστορία μας. Την ιστορία του σύμπαντος. Όλα τα άλλα που αντιλαμβανόμαστε ως κόσμο της ύλης και των διαχωρισμένων μορφών δεν υπήρξαν, δεν υπάρχουν και δεν θα υπάρξουν ποτέ.

Απλώς τα ονειρευόμαστε.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Οι Βασικές Φιλοσοφικές Θέσεις

Γένεση

Ούτε εσύ που διαβάζεις αυτές τις γραμμές, ούτε εγώ που τις έγραψα, ούτε το βιβλίο που κρατάς υπάρχει. Τουλάχιστον όχι με τη μορφή που αντιλαμβάνεσαι. Είμαστε πολύ περισσότερα και δεν είμαστε χωριστά. Είμαι μέσα στον νου σου, όπως κι εσύ είσαι στον δικό μου. Και είμαστε μαζί μέσα στον νου του Θεού, ένα με Εκείνον για πάντα. Δεν θα πεθάνουμε ποτέ. Ούτε εσύ, ούτε εγώ. Είμαστε αθάνατοι όπως ο Δημιουργός μας, για πάντα ενωμένοι μαζί Του και με όλα όσα αληθινά υπάρχουν. Είμαστε εκδήλωση της Θείας Πηγής μας, απολύτως αξεχώριστοι από Αυτήν. Έχουμε τις ίδιες ιδιότητες, τις ίδιες δυνάμεις, την ίδια ειρήνη και την ίδια αγάπη με την Πηγή μας· κι αν σε κάτι διαφέρουμε είναι μόνο στο ότι Αυτή μας δημιούργησε και όχι εμείς τον εαυτό μας. Αυτή είναι η αληθινή μας ταυτότητα: ενοποιημένο πνεύμα αγάπης.

Οι ιδέες αυτές δεν είναι καινούργιες. Έχουν διατυπωθεί μέσα στους αιώνες από τους μεγάλους στοχαστές, από την Ελληνική φιλοσοφία, από το αδιαστρέβλωτο πυρηνικό κομμάτι των θρησκειών και από τα βαθύτερα επίπεδα του νου κάθε ανθρώπου. Έχουν κωδικοποιηθεί μέσα σε σύμβολα, μύθους, εκφράσεις τέχνης, έχουν γίνει ακόμα και παραδοσιακά κεντήματα που μοιάζουν απλώς να διακοσμούν μια φορεσιά ενώ διηγούνται την ιστορία του κόσμου.

Πτώση

Οι Στωικοί φιλόσοφοι πίστευαν πως η ατομική ψυχή μετέχει της παγκόσμιας ψυχής, την οποία ταύτιζαν με τον Θεό. Από τη μεριά του, ο Νεοπλατωνικός φιλόσοφος Πλωτίνος δίδασκε ότι υπάρχει ένα πρωταρχικό πνευματικό Αρχέτυπο απολύτως τέλειο, που δεν υφίσταται μεταβολή ή διαχωρισμό. Αυτό είναι το Πνεύμα και είναι ένα, ενιαίο και αδιαιρέτο. «Από τη δύναμη του

δημιουργούνται τα πάντα», έλεγε συμπληρώνοντας τον Ηράκλειτο που είχε αποφανθεί: «Ἐν τα πάντα είναι. Ἐκ πάντων Εν, εξ ενός τα πάντα». Η ιστορία του κόσμου της ύλης και των μορφών αρχίζει τη στιγμή που εμείς, μολονότι τμήμα του Θεού, πειραματιστήκαμε με το ερώτημα: «Κι αν ήμουν εγώ ο δημιουργός του εαυτού μου;» Αφήνοντας αυτή την παράλογη σκέψη διαχωρισμού να ξετυλιχτεί σε ένα ονειρικό επίπεδο ξεδιπλώθηκε μαζί της και ολόκληρος ο φυσικός κόσμος, αυτός που αντιλαμβανόμαστε ως υλικό σύμπαν, μορφές, διάστημα, γαλαξίες, ήλιους, πλανήτες, ζώα και ανθρώπους. Η συνείδησή μας γλίστρησε μέσα σε αυτά και ξεχάσαμε Ποιοι αληθινά Είμαστε. Γίναμε Θεός εν ύπνῳ. Κι όλο το φαντασμαγορικό και τραγικό θέαμα του κόσμου δεν είναι παρά το όνειρό μας. Ή ο εφιάλτης μας.

Η αρχαία ελληνική σκέψη είχε συλλάβει αυτή την αλήθεια. Ο Αναξαγόρας αναφέρει πως ο κόσμος οργανώθηκε από τον νου όταν αυτός εισήγαγε τις διακρίσεις, δηλαδή τις διαφορές ανάμεσα στα είδη. Η έννοια του διαχωρισμού εμφανίζεται στη φιλοσοφία του ως διάκριση και μεταβολή του αδιαφοροποίητου Ενός. «Ο νους», έλεγε ο Αναξαγόρας, «είναι το αίτιο των πάντων. Αυτός δίνει την πρώτη ώθηση διακρίσεων και εκείνες μετά πολλαπλασιάζονται διαμορφώνοντας τον κόσμο των αντιθέτων, το δυϊστικό σύμπαν». Ο Πλάτων με τη σειρά του αποκαλύπτει πως «Όλα όσα βλέπουμε δεν είναι παρά σκιές και σύμβολα του κόσμου των Ιδεών, πάνω από τις οποίες υπάρχει ένα Πρωταρχικό Όν, μια ενιαία και υπέρτατη Αιτία που είναι απολύτως ελεύθερη και αδιαίρετη». Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, ο εξωτερικός κόσμος είναι μόνο μια αντανάκλαση. Μια σκιά σε καθρέφτη. Μια πλαστή εικόνα. Η Βουδιστική αλλά και η Ινδουιστική σκέψη συμπληρώνουν από την πλευρά τους ότι ο κόσμος είναι ένα όνειρο του Θεού, μια φευδαίσθηση. Στον Βουδισμό αναγνωρίζεται ότι ο νους είναι ο απόλυτος δημιουργός της φευδαίσθησης του κόσμου. Τις ίδιες αρχές διδάσκει και η ινδουιστική Βεντάντα: το μόνο που υπάρχει είναι η αλήθεια του Γ'πέρτατου Όντος και οτιδήποτε άλλο είναι μια φευδαίσθηση, ένα πέπλο πλάνης. Σαν αυτό που ο Δίας χαρίζει ως δώρο στην πρώτη του ερωμένη, τη Χθονίη, για χάρη της οποίας –όπως λέει ο κοσμογονικός μύθος– έφτιαξε έναν πέπλο, τον κόσμο, που είχε πάνω του σχεδιασμένες όλες τις στεριές και όλες τις θάλασσες. Αυτό στην Ινδία το ονόμασαν πέπλο της «μάγια», της φευδαίσθησης. Κι ένα πέπλο πάντα καλύπτει κάτι αλλό που βρίσκεται πίσω του.

Ο Αναξίμανδρος υποστήριζε επίσης ότι πίσω από τα φαινόμενα αυτού του κόσμου υπάρχει η αστείρευτη πηγή που είναι «αΐδιον και αγήρω» (δηλαδή

αόρατη και αγέραστη), «αθάνατη και ανώλεθρη», και πως τα όντα είναι προϊόντα της. Όμως η γέννησή τους φαίνεται να είναι για τον Αναξίμανδρο μια αδικία που διαιπράττει το γεννώμενο εις βάρος της αδιαφοροποίητης ολότητας του απείρου. Η αδικία πρέπει να τιμωρηθεί και τιμωρείται «κατά την του χρόνου τάξιν». Τιμωρία δηλαδή είναι η φθορά. Κατά συνέπεια, η στιγμή της γέννησης των όντων είναι η στιγμή της γέννησης του χρόνου και της ανάγκης. Ο χρόνος και το χρεών (= η έλλειψη, η ανάγκη) γεννιούνται μαζί με τα όντα και τα συνοδεύουν. Αν τα όντα πάφουν να υπάρχουν, χρόνος και χρεών εξαφανίζονται. Οι Ίωνες φιλόσοφοι υποστήριζαν επίσης ότι ο κόσμος ήταν ένα πράγμα, αλλά έγινε πολλά. Όπως έλεγε χαρακτηριστικά ο Παρμενίδης: «Ο πραγματικός κόσμος είναι μια αμετάβλητη, ακίνητη μάζα από ομοειδή ουσία. Για τον λόγο αυτό ότι φαντάζονται οι άνθρωποι για το Σύμπαν, ότι κι αν νομίζουν ότι βλέπουν και ακούνε και αισθάνονται είναι καθαρή αυταπάτη».

Η Πλάνη

Αν όμως όλα όσα βλέπουμε γύρω μας είναι μια ψευδαίσθηση, πώς στήθηκε και πώς οργανώθηκε αυτή η πλάνη; Λέγεται λοιπόν πως ο ψυχολογικός μηχανισμός που προκάλεσε αυτό το όνειρο είναι στην ουσία μια βαθιά αρχέγονη ενοχή στηριγμένη στην πίστη του διαχωρισμού. Αυτή η πίστη έχει το συμβολικό όνομα «Έγώ». Το εγώ αποτελεί τη μεγάλη πλάνη με την οποία ταυτιστήκαμε λησμονώντας Ποιοι αληθινά Είμαστε. Έτσι, εμείς που βιώνουμε τον εαυτό μας σαν χωριστά εγώ και σώματα είμαστε στην πραγματικότητα ενοποιημένο πνεύμα: αλλά το έχουμε ξεχάσει. Το εγώ μάς έχει πείσει ότι έχουμε καταφέρει το ακατόρθωτο: να διαχωριστούμε από την Αγάπη και να διασπάσουμε τη Θεία Ενότητα. Την ίδια θέση ανέπτυξαν και οι Ορφικοί, οι οποίοι περιέγραφαν το σώμα ως το ένδυμα που καλύπτει την ψυχή. Η αιτία της αυτολησμονιάς βρίσκεται στις ψυχικές διεργασίες που ακολούθησαν την αρχική σκέψη διαχωρισμού. Αυτή η σκέψη δημιουργησε την εικονική μας πραγματικότητα, στο πλαίσιο της οποίας πιστέψαμε πως ο διαχωρισμός μας όντως έγινε και ότι πράγματι καταφέραμε να κάνουμε αυτή την «ανταρσία» φεύγοντας μακριά από την ενότητα και την Πηγή της Αγάπης. Εξόριστοι από τον Παράδεισο.

Μυθολογικά, η δέσμευση της ψυχής στον τροχό της ροής του γίγνεσθαι προέρχεται από ένα αρχέγονο σφάλμα που ορίζεται ως φόνος ή επιορκία. Εξ

αιτίας του σφάλματος αυτού τίθεται σε ισχύ το παλαιόν ψήφισμα των θεών, που είναι ο νόμος της Ανάγκης. Ο Εμπεδοκλής αναφέρει ότι στην αρχική αδιαφοροποίητη ενότητα των πάντων επικρατεί η Φιλότητα (ενότητα, αγάπη), την οποία ονομάζει Σφαίρο, δηλαδή σφαίρα (Εμπεδ. 168, 176). Στην αρχική ενότητα επενεργεί το Νείκος, δηλαδή η διαμάχη, και επέρχεται διαφοροποίηση. Έτσι γεννιέται ο κόσμος των θυητών όντων. Η μεμονωμένη ατομική ψυχή ονομάζεται από τον Εμπεδοκλή δαίμων και αυτή δεν είναι το εμπειρικό εγώ αλλά ένα άλλο, μεταφυσικό και απόκρυφο εγώ, που διατηρεί την ανάμνηση μιας αρχέγονης ενότητας, την οποία στην τωρινή του ύπαρξη δεν μπορεί να βρει πουθενά γύρω του.

Στην παρούσα κατάσταση του σύμπαντος, όπου επενεργούν παράλληλα η φιλότης όσο και το νείκος (η τάση για ενότητα και ο διαχωρισμός), ο Εμπεδόκλειος «δαίμων» αισθάνεται εγκλωβισμένος σε έναν άγνωστο και αλλότριο κόσμο διαρκούς κίνησης και μαχών. Ο «δαίμων» (η ψυχή) έσφαλε όταν θέλησε να αποσπαστεί από την αρχέγονη ενότητα της οποίας αποτελούσε μέρος. Είναι κατά συνέπεια ένας μικρός «Σφαίρος» ή τμήμα του που θέλησε να διατρανώσει την ατομικότητά του και την ιδιαιτερότητά του και ενεπλάκη με τον τρόπο αυτό στην αέναη ροή του γίγνεσθαι.

Η Λήθη

Στο βιβλίο *Μαθήματα Θαυμάτων* περιγράφεται επίσης πως αυτό που υπάρχει αληθινά είναι μόνο η Θεία Ενότητα. Η Αγάπη, η οποία επεκτείνει τον εαυτό της στην αιωνιότητα του απείρου. Αυτός είναι ο Πατέρας στον οποίο ενυπάρχει ο Ήιός. Όμως, για λόγους απολύτως ακατανόητους για την τρέχουσα κατανόησή μας, κάποια στιγμή ένα μέρος του *Nou* του Ήιού βυθίζεται σε ένα όνειρο όπου φαινομενικά διαχωρίζεται, σπάει στα δύο, διατηρώντας στο ένα τμήμα τη γνώση για την αληθινή Του Ταυτότητα – η οποία βρίσκεται σε αδιάσπαστη ενότητα με τη Θεία Πηγή –, ενώ στο άλλο επικρατεί η πεποίθηση ότι έχει διαχωριστεί από Αυτήν. Τη διπλή αυτή κατάσταση περιγράφει με τη δική της ορολογία και η ελληνική φιλοσοφία. Ο Πλωτίνος, όπως και ο Αριστοτέλης, αναφέρει ότι η ψυχή είναι συγχρόνως διαιρετή και αδιαιρετη, κινητή και ακίνητη. Τονίζει συγκεκριμένα ο Πλωτίνος πως από το Πρωταρχικό Ον εκπορεύεται ένα δεύτερο, ο *Nous*, και πως από τον *Nou* προκύπτει η ψυχή που δημιουργεί την ύλη. «Οι ψυχές των ανθρώπων αποσπασθείσαι

από τη θεία ουσία και εισελθούσαι σε πεπερασμένα σώματα αποξενώθηκαν της θεϊκής φύσεώς των, την οποία ελησμόνησαν εντελώς», γράφει αυτός ο μέγας Νεοπλατωνιστής φιλόσοφος, ο οποίος φαινόταν να αισχύνεται επειδή είχε σώμα και πίστευε βαθιά πως ο σκοπός μας πρέπει να είναι η κατάλυση της ατομικότητας μέσω του νου και η επανένωση με το Ένα, στο οποίο έτσι κι αλλιώς μετέχει κάθε άτομο.

Αντίστοιχα, στον Τίμαιο ο Πλάτων αναφέρει πως η ψυχή χωρίζεται σε θείο και αθάνατο μέρος –το οποίο είναι ο νους– και σε θνητό, το οποίο είναι ο θυμός, η επιθυμία και η ταύτισή μας με το σώμα. Τοποθετεί μάλιστα τα θνητά μέρη της ψυχής από τον λαιμό και κάτω, δηλαδή στο μέρος του σώματος που λειτουργεί με στόχο τη συντήρησή του (πέψη, αναπαραγωγή, ένστικτα κ.λπ.), όλα ταυτισμένα με τον θυμό, τον φόβο και την επιθυμία· το αθάνατο μέρος της ψυχής το τοποθετεί από τον λαιμό και άνω, δηλαδή στο μέρος του σώματος όπου βρίσκεται ο εγκέφαλος και κατ' επέκταση η νόηση – το θείο μέρος του νου (τρία άνω τσάκρα). Ο Πλάτων περιγράφει ακόμα πιο γλαφυρά σε έναν άλλο διάλογό του, στον Φαιδρό, την εσωτερική μας κατάσταση, παρομοιάζοντας την ψυχή με ένα ζευγάρι φτερωτών ίππων οι οποίοι σύρουν μια άμαξα με έναν ηνίοχο. Ο ένας ίππος είναι άριστος και από άριστο γένος, ενώ ο άλλος το ακριβώς αντίθετο. Πρόκειται για ένα πολύ σαφές σύμβολο για το ορθό μέρος του νου, το οποίο είναι σε επαφή με το πνεύμα, και το λανθασμένο μέρος του νου μας, το ταυτισμένο με το εγώ και το σώμα. «Ο ένας ίππος», συνεχίζει ο Πλάτων, «είναι λευκός και σώφρων. Ο άλλος είναι μαύρος, αλαζονικός και κουφός, και υπακούει μόνο στο μαστίγιο και στο κεντρί. Αυτός ο ίππος αφηνιάζει κάθε τόσο και δεν υπακούει σε τίποτα, παρασύροντας και άμαξα και ηνίοχο και τον άλλο ίππο. Όμως, όταν ο ηνίοχος έχει σωφροσύνη, καταφέρνει να τραβήξει τα ηνία τόσο δυνατά ώστε και οι δυο ίπποι να καθίσουν στα ισχία, ο ένας πρόθυμα και ο άλλος με το ζόρι».

Τα Μαθήματα Θαυμάτων, όπως είδαμε, αναφέρονται στην ίδια κατάσταση, εξηγώντας πως, όταν εμφανίστηκε η πλάνη του διαχωρισμού, φαινομενικά ο νους μας χωρίστηκε στα δυο. Στο ένα μέρος παρέμεινε η μνήμη της Αληθινής μας Ταυτότητας, της ενότητάς μας με το Θείο και όλη τη Δημιουρ-

**Αυτό που υπάρχει
αληθινά είναι μόνο
η Θεία Ενότητα.
Η Αγάπη, η οποία
επεκτείνει τον εαυτό¹
της στην αιωνιότητα
του απείρου.**

γία (λευκός, άριστος ίππος), ενώ το άλλο μέρος βυθίστηκε στην πλάνη του διαχωρισμού και της ταύτισης με το εγώ και το θνητό σώμα (μαύρος, αλαζονικός ίππος).

Σε πολλές μεγάλες θρησκείες υπάρχει κωδικοποιημένη αυτή η αλήθεια για τον διαχωρισμό του Δημιουργήματος από τον Δημιουργό. Η Χριστιανική, Εβραϊκή και Ισλαμική παράδοση διηγούνται πως ο Αδάμ και η Εύα εξορίζονται από τον Παράδεισο επειδή παραβίασαν την εντολή του Θεού, καθώς και πως ο αποστάτης άγγελος επαναστάτησε εναντίον Του. Η ελληνική μυθολογία διηγείται επίσης ξανά και ξανά για τον Γιό που επαναστατεί ενάντια στον Πατέρα. Ο Ουρανός ευνουχίζεται από τον γιο του, τον Κρόνο. Ο Κρόνος γκρεμίζεται από την εξουσία του και χάνει την κυριαρχία του από τον δικό του γιο, τον Δία. Το διπλό όνομα του Δία-Ζηνός εμπεριέχει επίσης βασικές πληροφορίες. Δεν είναι μόνο αυτός που δίνει (= Δίας) ζωή (= Ζευς), αλλά και εκείνος που μπορεί να Δια-χωρίζει αλλά και να Ζευ-γνύει, να ενώνει. Με αυτόν τον τρόπο, είναι ένα εξαιρετικό σύμβολο για τον νου του Γιού του Θεού ο οποίος, βυθισμένος στην πλάνη, είναι δια-σπασμένος (το αντίστοιχο μαύρο και λευκό άλογο του Πλάτωνα). Αυτό φανερώνεται και στη διπλή εκδήλωση του Διός-Ζηνός. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ως Δίας εκφράζεται με επιθετικό και λαγνικό τρόπο εκδηλώνοντας το ταυτισμένο με το σώμα και το εγώ μέρος του νου, ενώ ως Ζευς αντιπροσωπεύει το ορθό κοιμάτι του νου, το οποίο γνωρίζει ότι είναι καθαρό πνεύμα, ενωμένο με το 'Όλον' και τότε οι εκδηλώσεις του είναι ζωιγόνες, ευεργετικές και πλουτοδότριες.

Στη μυθολογία των Γνωστικών επίσης υπάρχει η αναφορά στη Σοφία που αποφασίζει να τεκνοποιήσει χωρίς τη συναίνεση και την αγάπη του συντρόφου της, κι έτσι γεννά μόνη της ένα αλαζονικό και μοχθηρό ον, τον Γιαλυταμπαώθ. Όλα αυτά τα σύμβολα και τα ονόματα δεν κάνουν άλλο παρά να περιγράφουν το ονειρικό σύμπαν και τις ψυχολογικές καταστάσεις που ακολούθησαν την αρχική φευδαρισθητική σκέψη του διαχωρισμού.

Το Κουτί της Πανδώρας

'Όταν ο νους μας επέλεξε να πιστέψει στο απίστευτο (ότι είναι δυνατόν να διαχωριστεί από τη Θεία Πηγή του) άνοιξε το κουτί της Πανδώρας. Το εγώ μάς έπεισε ότι είμαστε αποστάτες του Παραδείσου, αμαρτωλοί και καταρα-

μένοι από τον Θεό, που εξοργισμένος θέλει να μας τιμωρήσει σκληρά για το μεγάλο μας αμάρτημα. Βυθισμένοι μέσα στο όνειρό μας, ο τρόμος μας ήταν τόσο μεγάλος ώστε απωθήσαμε αυτό το συναίσθημα βαθιά στο ασυνείδητο. Κατακλυσμένοι από την αρχέγονη ενοχή και το μίσος προς τον εαυτό μας για τη φαντασιωσική μας επίθεση εναντίον του Θεού, δεν αντέξαμε αυτά τα συναίσθηματα και θελήσαμε να τα αποτινάξουμε από πάνω μας. Αυτός είναι ο ψυχολογικός μηχανισμός της προβολής. Έτσι, αποδώσαμε σε Εκείνον την επιθετική μας διάθεση. Με αυτόν τον τρόπο κατάφερε το εγώ και μας έπεισε ότι η Αγάπη που είναι ο Θεός μάς καταδιώκει και θέλει να εξαπολύσει την τρομερή οργή του καταπάνω μας. Η λύση ήταν να φύγουμε όσο πιο μακριά γίνεται. Να πάμε κάπου όπου δεν θα μπορούσε να μας βρει. Για να το πετύχουμε, κατακερματίσαμε τον νου μας και κατασκευάσαμε έναν ονειρικό κόσμο ύλης και μορφών. Και εκεί καταφύγαμε. Κρυφτήκαμε μέσα στα σώματα και ταυτιστήκαμε τόσο πολύ με αυτά που λησμονήσαμε Ποιοι αλληθινά Είμαστε.

Τώρα πλέον δεν αναγνωρίζουμε καθόλου τον εαυτό μας. Έχουμε ξεχάσει πως όλα αυτά τα χωριστά σώματα που βλέπουμε γύρω μας, αυτά που ονομάζουμε «οι άλλοι», είναι προβολικές εκδηλώσεις, μέρη του Ενός, αδιαιρετού Εαυτού μας. Μέσα στην κατάσταση της βαθιάς λησμονιάς ο καθένας μας συντηρεί αυτή την κοινή πλάνη και τη μετατρέπει σε μια συλλογική σκεπτομορφή που την πιστεύει ως τον υπαρκτό υλικό κόσμο μέσα στον οποίο ζούμε, πάσχουμε και κάποια στιγμή πεθαίνουμε. Γι' αυτό ακριβώς μιλούσε και ο Πλάτων όταν όριζε ότι το μέγιστο κακό δεν είναι το πάθος αλλά η πλάνη η εμφυής σε κάθε πάθος. Όπως τόνιζε μάλιστα: «Εξ αιτίας της πλάνης αποδίδουμε στο αντικείμενο του πάθους μέγιστη πραγματικότητα και αξία, ενώ αντίθετα ως κάτι ορατό και γενικά αισθητό ούτε αξία έχει αλλά ούτε είναι και πραγματικό».

Η Αρχέγονη Ενοχή

Όλα τα αρνητικά συναίσθηματα, όλες οι αρνητικές πεποιθήσεις είναι παράγωγα εκείνης της πρώτης ψευδαίσθησης του διαχωρισμού. Ο φόβος πήρε τη θέση της Αγάπης. Έτσι, αν φάξουμε για την αιτία κάθε πόνου μας θα δούμε πως –άσχετα από τη φαινομενική εξωτερική του αιτία– στηρίζεται στην ασυνείδητη πίστη μας στον διαχωρισμό, που γεννά μέσα μας βαθιά ενοχή. Είναι

η αρχέγονη ενοχή, η οποία όμως δεν είναι συνειδητή. Ερχόμαστε ωστόσο σε επαφή μαζί της μέσω των φόβων μας και μιας βαθιάς αίσθησης απαξίας. Όλοι ανεξαιρέτως νιώθουμε κατά βάθος ότι δεν είμαστε επαρκείς και ότι συχνά οι άλλοι μας μισούν, όπως κι εμείς μισούμε τον εαυτό μας και τον κρίνουμε φριχτό όπως και τους υπόλοιπους. Όταν αυτός ο κόσμος φαντάζει στα μάτια μας εφιαλτικός κι άδικος και η ζωή αβάσταχτη, αυτό είναι γιατί ο νους μας βρίσκεται σε πτώση. Έτσι:

- η αίσθηση της ανεπάρκειάς μας και της έλλειψης απορρέει από την ασυνείδητη πίστη μας στον διαχωρισμό μας από την τελειότητα, την αφθονία και την πλήρη ενότητα της Θείας Πηγής·
- η αίσθηση της ενοχής απορρέει από την ψευδαίσθηση ότι επιτεθήκαμε στη Θεία Πηγή·
- η αρχέγονη ενοχή προκαλεί την ανάγκη για προβολή και την τάση για επιθετικότητα και μίσος, όπως και τη διάθεση αυτοτιμωρίας και την αυτοκαταστροφική συμπεριφορά·
- ο φόβος μας προβάλλεται έξω από εμάς αποδίδοντας στους άλλους, στον Θεό, στα στοιχεία της φύσης και στη μοίρα την αιτία της δυστυχίας μας. Οι άλλοι είναι οι φταιίχτες και εμείς τα αθώα τους θύματα.

Η Φώτιση

Εν τούτοις, παρά τα πέπλα πλάνης, η αλήθεια για την πραγματική μας Ταυτότητα υπάρχει βαθιά μέσα στον νου μας κάτω από τα στρώματα της λήθης και της αρχέγονης ενοχής. Εκείνος που αναγνωρίζει αυτή την αλήθεια είναι ο φωτισμένος. Το φως και η Αλήθεια –με την έννοια της αδιάσπαστης ενότητάς μας με τη Θεία Πηγή μας– είναι έννοιες ταυτόσημες. Γι' αυτό, ο φωτισμένος είναι εκείνος που γνώρισε την αλήθεια για τον Εαυτό Του, που ξαναθυμήθηκε Ποιος Είναι αληθινά και ανασυντονίστηκε με τη Θεία Ειρήνη και Αγάπη. Η λέξη αλήθεια, άλλωστε, σημαίνει αυτήν ακριβώς την αφύπνιση από τη λήθη (αλήθεια). Για όσο διάστημα όμως κοιμόμαστε και ονειρευόμαστε τον διαχωρισμό παραμένουμε μακριά από την αλήθεια και δεν έχουμε γνώση παρά μόνο

αντίληψη. Η γνώση σχετίζεται με τον κόσμο του πνεύματος, είναι η ενοποιημένη κατάσταση συνείδησης Πατέρα-Γιού, η κατάσταση που επικρατεί σε αυτό που έχουμε μάθει να ονομάζουμε «Βασιλεία των Ουρανών» ή Παράδεισο ή τέλεια Θεία Ενότητα. Αντίθετα, η αντίληψη απορρέει από τις εξωτερικές αισθήσεις και αφορά μόνο το εγώ, το σώμα και τον ψευδαισθητικό κόσμο των μορφών που κατασκεύασε. Πράγματι, αυτή η αποκαλυπτική ελληνική λέξη μάς θυμίζει ότι είναι μια αντί-λήψη, δηλαδή λήψη άλλου αντί άλλου. Αντί για την αλήθεια η αντίληψη μάς φέρνει σε επαφή με την ψευδαίσθηση.

«Ούτε την αλήθεια ούτε την ουσία μπορούν να μας διδάξουν οι αισθήσεις του σώματος. Η γνώση είναι κάτι εντελώς διαφορετικό από αυτές»,

τονίζει ο Πλάτων στον διάλογό του *Θεαίτητος*.

Καθώς ο νους εκπίπτει σε επίπεδα συνείδησης, τον καλύπτουν αλλεπάλληλα στρώματα λήθης και, καθώς ταυτίζεται με κάθε νέα του κατάσταση, ξεχνά κάθε προηγούμενο επίπεδο. Άλλα ιδού: παρά την επιμονή του εγώ να υψώσει τα τείχη της λήθης γύρω μας το φως βρίσκει τρόπο να διεισδύσει από μικρές ρωγμές και να διαπεράσει το σκοτάδι της ψευδαίσθησης. Αυτές οι φωτεινές ακτίνες που δείχνουν την αλήθεια είναι συχνά κωδικοποιημένες μέσα σε μύθους, κείμενα και διδασκαλίες ή φράσεις-πυρσούς. Όπως το Δελφικό ρητό «Γνώθι σεαυτόν». Βοούσε από τότε το Θείο Φως: Θυμήσου, γνώρισε Ποιος αληθινά Είσαι.

Η Αγάπη

Παρά τα όσα έχουμε διδαχθεί για αιώνες – πως τα σώματά μας και ο κόσμος που ζούμε είναι θείες δημιουργίες – υπάρχει ένα σοβαρό αντεπιχείρημα, πολύ ενοχλητικό για το σύστημα πεποιθήσεων του εγώ: οτιδήποτε προέρχεται από τον Θεό πρέπει να είναι ακριβώς ίδιο με Αυτόν. Εκείνος δεν είναι θηνητός ούτε τρωτός, δεν είναι μεταβαλλόμενος, ελλιπής και ατελής. Αυτά είναι

**Βοούσε από τότε το Θείο
Φως: Θυμήσου, γνώρισε
Ποιος αληθινά Είσαι.**

χαρακτηριστικά του κόσμου που κατασκεύασε το εγώ. Η θυητότητα, η έλλειψη, η μεταβολή, η ατέλεια και η τρωτότητα είναι χαρακτηριστικά του υλικού σύμπαντος και των σωμάτων. Γι' αυτό και δεν τα δημιούργησε ο Θεός. Πρόκειται για νοητικές κατασκευές του εγώ. Ο Θεός δημιούργει όμοια με τον Εαυτό του, και ό,τι δημιούργει είναι αθάνατο, άτρωτο, αιώνιο, πλήρες και τέλειο όπως Εκείνος. Κι εμείς επίσης ως προς τον Αληθινό μας Εαυτό. Ο Θεός είναι Αγάπη· επομένως, το ίδιο είμαστε κι εμείς.

Ἐν αρχῇ η η Ἐνότητα τῆς Αγάπης.

Καὶ τα πάντα ἥσαν εν αυτῇ καὶ τίποτα δεν ἦτο ἔξω από αυτήν.

Ο Πλάτων δηλώνει ξεκάθαρα πως η όραση και η ακοή –όπως κι όλες οι αισθήσεις– και το ίδιο το σώμα είναι εμπόδια, γιατί στην πραγματικότητα «ούτε ακούμε ούτε βλέπουμε»· και γι' αυτό χρειάζεται να αποσυρθεί η ψυχή από τον κόσμο των αισθήσεων ώστε να έρθει σε επαφή με την πραγματικότητα αυτούσια. Αντίθετα, όταν παρασύρεται από τις αισθήσεις πλανάται και παρασύρεται από το σώμα σε όσα ουδέποτε διατηρούν την ταυτότητά τους και είναι συνεχώς μεταβαλλόμενα. Τότε μοιάζει σαν να βρίσκεται σε ίλιγγο και μέθη. «Οταν η ψυχή είναι τελείως δεμένη με το σώμα και προσκολλημένη σε αυτό κυλιέται μέσα στην αμάθεια, γιατί τα μάτια και τα αυτιά και οι άλλες αισθήσεις είναι γεμάτες με απάτη», συμπληρώνει ο Επίκτητος. Όχι, λοιπόν, ο κόσμος των αισθήσεων αλλά κάποιος άλλος κόσμος είναι ο αληθινός. Και είναι αυτός με τον οποίο η ψυχή μας έχει συγγένεια. Όπως γράφει χαρακτηριστικά ο Πλάτων στον Φαιδωνα: «Με το θείο και το αθάνατο και το νοητό και αυτό που είναι ένα μόνο, αδιάλυτο και διατηρεί πάντοτε την ταυτότητά του είναι ομοιότατη η ψυχή».

Η Επιστροφή

Αν αυτή είναι η αλήθεια, τότε θα πρέπει να υπάρχει τρόπος να την (ξανα)βρούμε. Ευτυχώς, υπάρχουν πολλοί. Όποιο δρόμο επιστροφής κι αν επιλέξουμε, ξεκινώντας να τον βαδίσουμε θα περάσουμε από διάφορα στάδια. Ανάλογα με το επίπεδο αφύπνισης στο οποίο βρισκόμαστε, θα αναγνωρίσουμε και άλλη πλευρά της πραγματικότητας και θα εισέλθουμε διαδοχικά σε τέσσερις φάσεις:

- Στην πρώτη, αυτή του ληθαργικού ύπνου και της πιο πρώιμης θρησκευτικότητας, θα πιστέψουμε ότι υπάρχει καλό και κακό έξω από εμάς (και εμείς πρέπει να επιλέγουμε το καλό). Η βασική πεποίθηση θέλει τον Θεό Δημιουργό αυτού του κόσμου, θεωρώντας Τον στη χειρότερη περίπτωση εκδικητικό και ζηλότυπο και στην καλύτερη «Δίκαιο Κριτή», ο οποίος κρίνει και επιβραβεύει ή τιμωρεί τον άνθρωπο κατά τα έργα του.
- Στη δεύτερη, ημι-αφυπνισμένη κατάσταση συνείδησης, αναγνωρίζουμε ότι είναι ο νους μας εκείνος που δημιουργεί την αντίληψη του δυϊστικού κόσμου. Εμείς ερμηνεύουμε τον κόσμο, και αναλόγως δημιουργούμε το καλό και το κακό. Η βασική πεποίθηση είναι πως ο Θεός είτε δεν υπάρχει καθόλου, είτε δεν ασχολείται με όσα κάνουμε εδώ, είτε τα βλέπει με αδιατάραχτη Αγάπη.
- Στην τρίτη κατάσταση συνείδησης, αυτή της αφύπνισης, εισερχόμαστε τη στιγμή που ξαναθυμόμαστε την Αληθινή μας Ταυτότητα. Τότε που αναγνωρίζουμε πως όλοι εμείς δεν είμαστε πολλοί αλλά Ένας, και πως αυτός ο Ένας είναι ενωμένος με τη Θεία Πηγή Του. Ο νους μας είναι μέρος του Νου του Θεού (ή της Άπειρης Αγάπης, ή του Όλου, ή της Ανώτερης Δύναμης – όπως κι αν το ονομάσουμε είναι πάντα το Ένα) και το Θέλημά μας είναι ένα επίσης, κοινό. Αυτό θυμόταν ο Ιησούς όταν έλεγε με βεβαιότητα πως «*Εγώ και ο Πατέρας είμαστε Ένα*».
- Όσον αφορά την τέταρτη κατάσταση συνείδησης, η οποία ακολουθεί ακαριαία εκείνη της αφύπνισης ως προς την Αληθινή μας Ταυτότητα, δεν υπάρχουν λόγια να περιγραφεί. Ίσως μόνο μία λέξη θα άρμοζε: Αγάπη.

Ο Ηρακλής

Μέχρι να βαδίσουμε στον δρόμο της αφύπνισης θα ερχόμαστε αντιμέτωποι με τον φόβο, τη μοναξιά, τον πόνο, τη φθορά και τον θάνατο του ψευδαισθητικού μορφικού κόσμου. Μέσα σε αυτόν, η αίσθηση ότι οι άλλοι είναι η κόλαση θα συνεχίζεται. Το εγώ, προκειμένου να διασφαλίσει την ύπαρξή του, θα μας ωθεί να ξεφορτωθούμε την ενοχή βρίσκοντας ανθρώπους να μισούμε, να επικρίνουμε και να κακοποιούμε, θεωρώντας ότι το αξίζουν απλώς και μόνο για να νιώ-

σουμε εμείς αθώοι. Το ασυνείδητό μας λέει: «Κοίτα, Θεέ, εγώ είμαι αθώος, ο άλλος είναι ένοχος. Σ' αυτόν να στρέψεις την εκδικητική οργή σου, όχι σε μένα». Οι πόλεμοι, η διαφθορά, η σκληρότητα, τα βασανιστήρια, η προδοσία, η φτωχεία, η καταστροφή του περιβάλλοντος, οι επιθέσεις, οι ιοί και τα μικρόβια, η αδικία, όλα βρίσκονται «εκεί έξω». Ο κόσμος φταιάει, όχι εγώ. Όμως όλοι μαζί φτιάχνουμε τη συλλογική πλάνη. «Όλοι οι νόες είναι ενωμένοι στο επίπεδο του συλλογικού υποσυνειδήτου», έλεγε ο Γιουνγκ.

Έτσι, ο νους αρνείται να κάνει το πρώτο βήμα επιστροφής. Να αναλάβει την ευθύνη του για τις ερμηνείες που δίνει στον κόσμο και κατόπιν να κάνει το μέγα δεύτερο βήμα: σε αυτό ο νους καλείται να αναγνωρίσει τη δύναμή του στην κατασκευή αυτού του κόσμου, ο οποίος δεν είναι παρά μια κολοσσιαία, συλλογική σκεπτομορφή. Για να ξαναθυμηθούμε Ποιοι αληθινά Είμαστε θα χρειαστεί να καταδυθούμε στα βάθη του υποσυνειδήτου μας και να αντιμετωπίσουμε τα κατασκευάσματα του εγώ μας και τη Μεγάλη Πλάνη. Πρόκειται για ένα ηρωικό ταξίδι, το οποίο απαιτεί αληθινή ψυχική ωώμη και αφοσίωση. Οι μύθοι των λαών αυτό το ταξίδι περιγράφουν. Ο Ήρακλής είναι ένας από εκείνους που παίρνει την απόφαση να κοιτάξει κατάματα το εγώ και τα κατασκευάσματά του και να αναμετρηθεί μαζί τους. Η πορεία του είναι ένα συμβολικό μονοπάτι επιστροφής. Ένα από τα πολλά. Διαφορετικοί μύθοι και συστήματα σκέψης, δάσκαλοι, φιλοσοφικά ρεύματα και ο ορθά ερμηνευμένος πυρήνας των θρησκειών συναποτελούν παράλληλα μονοπάτια με ίδιο προορισμό. Ακόμα και αυτή η εμπειρία του κόσμου των μορφών μπορεί να γίνει οδός διαφυγής όταν νιώσουμε αληθινά πόσο μάταιη, οδυνηρή και αδιέξοδη είναι. Πόσο πόνο έχει. Τότε είναι που ο νους ασφυκτιά κι αποφασίζει να αναζητήσει μια λύση, μια θεραπεία, μια άλλη αλήθεια. Φτάνει έτσι να αναρωτηθεί: «Μήπως υπάρχει κι άλλος τρόπος;»

Κι εκείνος που αναζητά πάντα βρίσκει.

**Ο νους καλείται
να αναγνωρίσει
τη δύναμή του στην
κατασκευή αυτού
του κόσμου, ο οποίος
δεν είναι παρά μια
κολοσσιαία, συλλογική
σκεπτομορφή.**